

Met God naar de stembus

Karin de Geest (1987) studeerde journalistiek en politicologie. Onlangs kwam haar boek uit over christelijk geloof in de politiek. En over de noodzaak je in politiek te verdiepen. Want zoals haar vader altijd zei: 'Jij wilt je misschien niet met de politiek bemoeien, maar de politiek bemoeit zich wel met jou.'

Ina Scholma-Huisman

Een jaar lang liep De Geest stage bij de Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie. Ze ondervroeg politici met een christelijke achtergrond binnen alle partijen die al wat langer meedoen in de landelijke politiek. Ze sprak met hen over geloof en politiek, en over actuele vraagstukken zoals vreemdelingenbeleid, medisch-ethische kwesties, natuur en milieu, godsdienstvrijheid en zorg en welzijn.

moet geen muur zijn om mensen uit te sluiten.' Ruard Ganzevoort, theoloog, is lid van de Eerste Kamer voor GroenLinks. Hij vindt GroenLinks de 'meest spirituele partij', omdat die niet gericht is op het eigenbelang en gelooft dat de wereld anders zou kunnen zijn. Hij zegt: 'Christelijke partijen zeggen wel naar Gods wil in de samenleving te streven, maar christenen zijn het helemaal niet over eens wat Gods wil dan is. Bovendien hebben de christelijke partijen niet het alleenrecht om te bepalen wat christelijk is.' SP-kamerlid Tjitske Siderius, lid van de Gereformeerde kerk (vrijgemaakt)

heeft consequenties voor hoe ik naar de wereld kijk. Maar ik vind niet dat geloof een rol moet spelen in hoe je de samenleving inricht, omdat die uit mensen bestaat met heel veel verschillende achtergronden.' Gert Jan Geling, theoloog en voorzitter van de werkgroep Levensbeschouwing en Religie van D66 gaat er verder in: 'Geloof beïnvloedt niet mijn politieke voorkeur, net zo min als andersom.'

Oorlog voeren

Aan het eind van het boek noemt De Geest drie overwegingen, die de verschillende insteek van de politici

'Christelijke partijen hebben niet het alleenrecht om te bepalen wat christelijk is'

is het hierin eens met Ganzevoort. Lang niet alle christenen stemmen op een christelijke partij en christenen in de politiek staan soms lijnrecht tegenover elkaar. In het tweede hoofdstuk beschrijft De Geest vijf misvattingen die dat verklaren. Bijvoorbeeld de veronderstelling dat je je politieke standpunten volledig op de Bijbel kunt baseren. Of dat christenen, die zich door hun geloof laten leiden, op hetzelfde standpunt uitkomen. Dat brengt haar tot de mogelijke conclusie dat geloof en politiek beter gescheiden kunnen blijven (p.25). Die conclusie trekt ze niet, want de geïnterviewden geven aan dat hun geloof wel degelijk van invloed is op hun politieke denken. Voor de politici van de christelijke partijen is dat vrij duidelijk. Hoe zit dat met de anderen? Neem Niko Koffeman, voorzitter van de Eerste Kamerfractie van de Partij voor de Dieren en lid van de Zevendedags-adventisten. Hij zegt: 'Mijn geloof

verklaren. De eerste is de vraag of de politiek mensen moet verbieden om dingen te doen die volgens de Bijbel verkeerd zijn of dat mensen vrij moeten zijn om hun eigen keuzes te maken (denk aan het prostitutiebeleid). In de Bijbel kun je lezen over vergeving en het toekeren van de linkerwang. Geldt dat individueel of is de overheid daartoe ook verplicht? En zouden we daarom geen oorlog mogen voeren? Tenslotte nog de overweging van een politicus vooral verantwoordelijk is voor het eigen land, of ook moet zorgen voor mensen in andere landen (denk aan ontwikkelingssamenwerking). Bij het voorbereiden van de interviews met de politici vroeg De Geest zich regelmatig af: 'Hoe kun je zo'n standpunt nu combineren met je geloof?' Als een politicus het uitlegde, begreep ze het een stuk beter. Zo zal het de lezer van dit boek ook vergaan.

N.a.v. Karin De Geest. Met God naar de stembus! Christenen kiezen uit overtuiging van links tot rechts. Ark media, 2017, ISBN 978 90 33801 20 4 € 9,95

Gods wil

Sommige geïnterviewden zijn lid van een kerkelijke gemeente, anderen niet. Zoals Marjolein Faber, voorzitter van de Eerste Kamerfractie van de PVV en Jacques Monasch, die tot oktober 2016 voor de PvdA in de Tweede Kamer zat. Faber vertelt dat ze haar geloof niet zo laat zien, maar dat het in haar zit en dat ze handelt op basis van haar geloof. Monasch zegt: 'Elk politiek vraagstuk is een permanente zoektocht naar het juiste, het rechtvaardige, of naar wat verdedigbaar is. Daarin wordt je geleid door je normen en waarden en daarin is de Bijbelse inspiratie voor mij heel belangrijk.' Geen van beide is actief in een christelijke partij. Daarover zegt Monasch: 'Geloof kan een inspiratiebron zijn, maar

Bezieling van de linkse politiek

Iedereen hoopt wel iets. Politici hopen deze maanden op een goed verkiezingsresultaat, terwijl vluchtelingen hopen op een verblijfsvergunning. Hoop klinkt overal, in ieder verhaal. Luisteren is dan belangrijk. Op de nieuwjaarsbijeenkomst van De Linker Wang op 14 januari in Utrecht stonden hoop en bezieling centraal. Een impressie.

Lucas Johnson

Bas Joesse

Politici hopen soms de samenleving te bezielen. Die moeite is tevergeefs, stelde het Utrechtse raadslid Brechtje Paardekooper. Qua bezieling redt de samenleving zichzelf wel. Ze haalt een voorbeeld aan van de Utrechtse gemeenteraadsleden die aan burgers vroegen wat de gemeenteraad voor hen kon doen. 'Niets. We kunnen het allemaal best zelf', was de reactie. Het gevolg was een verraste gemeenteraad. 'We nemen onszelf als politici te serieus. We hoeven de samenleving niet te bezielen, dat hoeft helemaal niet. De ziel is er al', zegt Paardekooper.

Echte compassie

De Amerikaanse predikant Lucas Johnson spreekt over hoop in een context die niet direct met de politiek te maken heeft. Zelf streed Johnson als zwarte homoseksuele man tegen racisme en homofobie geweld. Hij

is coördinator van de International Fellowship of Reconciliation (IFOR), een internationale vredesbeweging en werkt daarvoor over de hele wereld. Vlak na de nieuwjaarsbijeenkomst in Utrecht vloog Johnson alweer voor IFOR naar Afrika. Johnson refereerde in zijn tekst aan Martin Luther King, één van de lichtende voorbeelden van bezieling. King sprak zich in 1967 uit tegen de Vietnamoorlog. Volgens Lucas Johnson liet Kings geweten 'hem geen andere keus'. De speech *a time to break the silence* kwam King op kritiek van president Lyndon B. Johnson te staan, die niet wilde dat hij zich met politiek bemoeide. 'Hij sprak vanuit het diepste van zijn geweten tegen een politieke elite die hem niet gekwalificeerd vond om daar (de Vietnamoorlog, red) iets over te zeggen', vertelde Johnson. Zolang King het had over zwarte burgerrechten werd hij door de linkse elite gedoogd, zijn speech over de Vietnamoorlog kwam hem op berispingen van de media te staan en kostte hem veel steun. Martin Luther King verwijst in één van zijn speeches naar het verhaal van de barmhartige Samaritaan in de Bijbel. Dat was een daad van compassie en hoop. Maar echte compassie is volgens Johnson meer dan een bedelaar geld toewerpen. 'Voor echte compassie moet de maatschappelijke structuur die tot armoede leidt, omgevoerd worden.' Zover lijkt het nog lang niet, maar Johnson koestert de hoop dat dat ooit gebeurt. Net zoals hij hoopt dat conflicten ooit zonder geweld kunnen worden opgelost. Volgens Wies Houweling, voorzitter

van De Linker Wang, is het belangrijk om vooral met elkaar in gesprek te blijven; ook dat geeft hoop. Dat gesprek wil De Linker Wang op gang helpen. 'Waar dan ook in Nederland, het gesprek kan nooit genoeg zijn', stelt Houweling. 'Juist deze tijd voor de verkiezingen is een tijd vol polarisatie, maar ook na de verkiezingen moeten we met elkaar door.' Verhalen vertellen vraagt ook om luisteren naar elkaar: wie zijn we en waarom doen we wat we doen? Ahmed Larouz wijst vooral op het belang van sociale cohesie en de hoop die daaruit voortvloeit. 'Hoe zorgen we dat mensen bij elkaar komen?' vraagt hij zich af. In 1989 kwam hij vanuit Marokko naar Nederland. Hier richtte hij Towards A New Start (TANS) op, een netwerk dat zich richt op mensen die iets positiefs willen bereiken. TANS groeide al snel uit tot een groot netwerk in meerdere landen. 'Ik vond dat er een noodzaak was om iets te doen met mezelf en ook met mijn eigen gemeenschap', vertelt Larouz. Het maatschappelijke klimaat in Nederland was niet positief, de Marokkaanse Nederlanders stonden er niet goed op; 'het was altijd negatief', zegt Larouz daarover.

Principes opzij

Dat het ook anders kan, ervoer hij bij een bezoek aan de Verenigde Staten. Daar kwam hij bij een christelijk gastgezin terecht. Tijdens de maaltijden bad de gastheer niet. 'Toen ik vroeg waarom hij dat niet deed, zei hij: we willen jou als moslim niet beledigen.' Volgens Larouz was dat het hoogste niveau van respect dat hij ooit kreeg. 'Iemand zet zijn principes opzij om jou op je gemak te stellen. Dat vind ik zo'n mooi gebaar.'

'Voor echte compassie moet de samenleving veranderen'